Forvaltningsrevisjonsrapport - ReMidt IKS

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Orkland kommune	11.11.2026	72/26

Saksbehandler Eva J. Bekkavik
Arkivkode FE-217
TI-&58
Arkivsaknr 25/70 - 11

Forslag til vedtak
Kontrollutvalget tar rapporten til orientering, og oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapporten til orientering og ber kommunens eierrepresentant arbeide for at ReMidt IKS:
   a. sikrer systematisk oppfølging av identifiserte avvik og risikoforhold ved selskapets anlegg, slik at gjeldende myndighetskrav og vilkår i tillatelser etterleves.
   b. styrker den systematiske oppfølgingen og dokumentasjonen av nødvendig opplæring og kompetanseutvikling blant ansatte.
   c. sikrer korrekt rapportering av eierkommunenes andeler av selvkostfondene.
   d. gjennomfører en oppdatert vurdering av om avsetningen til etterdriftsfondet er tilstrekkelig til å dekke framtidige forpliktelser knyttet til Gjølme deponi.
   e. sikrer at alle fritidsabonnenter har tilgang til løsninger som gjør det mulig å sortere og levere de avfallsfraksjonene som omfattes av krav til utsortering og separat innsamling.
2. Kommunestyret ber om at ReMidt IKS oversender plan for oppfølging av anbefalingene til kontrollutvalgets sekretariat innen 01.05.2027.
3. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant orientere kontrollutvalget om hvordan anbefalingene i punkt 1 er fulgt opp innen 9. august 2028.
4. Kommunestyret ber om at ReMidt IKS sender en kortfattet skriftlig redegjørelse til kontrollutvalgets sekretariat om hvilke tiltak som er gjennomført som oppfølging av anbefalingene, senest innen 31. desember 2028.
5. Kommunestyret ber kommunedirektøren sikre at beregning og dokumentasjon av kommunens påslag er i samsvar med kravene i selvkostregelverket.
6. Kommunestyret ber kommunedirektøren oversende en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget om oppfølgingen av punkt 5, senest innen 31. desember 2026.

Vedlegg
Rapport fra forvaltningsrevisjon av ReMidt IKS

Saksopplysninger
Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom utarbeidelsen og vedtakelsen av Plan for forvaltningsrevisjon 2024–2028 lagt premissene for forvaltningsrevisjonsarbeidet i perioden.

Orkland kontrollutvalg behandlet i møtet 20. februar 2025 (sak 9/25) en forespørsel fra kontrollutvalget i Sunndal om deltakelse i en felles forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av ReMidt IKS. Prosjektskissen ble behandlet i kontrollutvalgets møte 5. november 2025 (sak 61/25), mens prosjektplanen ble behandlet 25. februar 2026 (sak 4/26). Alle eierkommunene i ReMidt IKS, med unntak av Melhus kommune, har deltatt i den felles forvaltningsrevisjonen.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om ReMidt IKS forvalter renovasjonsvirksomheten i tråd med gjeldende regelverk, selvkostprinsippet og krav til internkontroll, samt om selskapet ivaretar sine økonomiske og miljømessige forpliktelser på en forsvarlig måte.

ReMidt IKS er et interkommunalt selskap med 17 eierkommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet ble etablert 1. januar 2020 gjennom en sammenslåing av tre interkommunale selskaper. ReMidt IKS leverer tjenester knyttet til håndtering av husholdningsavfall og slam, og skal bidra til bevisste holdninger til ressursbruk i samfunnet.

På bakgrunn av kontrollutvalgenes bestillinger har Revisjon Midt-Norge SA formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Har ReMidt IKS etablert internkontrollsystem på overordnet nivå?
2. Er beregning av renovasjonsgebyret i tråd med selvkostprinsippet?
3. Er differensiering av renovasjonsgebyr i tråd med regelverket?
4. Behandles søknader om reduksjon og/eller fritak for renovasjonsgebyr i tråd med regelverket?
5. Sikrer ReMidt IKS at det ikke skjer kryssubsidiering mellom selvkostområder og konkurranseutsatt virksomhet?
6. Sikrer ReMidt IKS at det er etablert etterbruksfond som kan ivareta framtidige krav til deponi?
7. Hvordan arbeider ReMidt IKS for å begrense forurensning og utnytte avfall som ressurs?

Metode

Datagrunnlaget består av dokumenter, intervjuer, mappegjennomgang og statistikk. Revisor har også vært observervatør i et eierskapsmøte og et representantskapsmøte.

Revisors konklusjon

Har ReMidt IKS etablert internkontrollsystem på overordnet nivå?

Revisor konkluderer med at ReMidt IKS har etablert et internkontrollsystem på overordnet nivå. Selskapet har etablert systemer og rutiner for internkontroll, avvik og varsling, etiske retningslinjer, personvern, datasikkerhet og informasjon til abonnentene. Myndighetstilsyn har samtidig avdekket mangler ved enkelte anlegg, blant annet knyttet til risikovurderinger, farlig avfall og etterlevelse av krav i tillatelser. Enkelte deler av internkontrollen er fortsatt under utvikling, blant annet systematisk oppfølging og dokumentasjon av opplæring.

Er beregning av renovasjonsgebyret i tråd med selvkostprinsippet?

Revisor konkluderer med at ReMidt har etablert system og rutiner som legger til rette for at selvkostprinsippet etterleves ved beregning av gebyrene for husholdningsrenovasjon, fritidsrenovasjon og slam. Dette baserer vi på våre sammenligninger mellom selskapets praksis og de mest sentrale bestemmelsene i selvkost- og avfallsforskriften.

ReMidt benytter et Xledger som regnskapssystem fra 2026 og dokumenterer selvkostberegningene i et eget Excel-ark som henter data fra regnskapet. Revisjonen har også fått inntrykk av at selskapets ansatte har god bevissthet om de mest kritiske sidene ved selvkostkalkyler. Dette gjelder særlig bruken av treffsikre fordelingsnøkler ved fordeling av regnskapskonti som omfatter både husholdnings- og næringsavfall. Dette bidrar til god dokumentasjon og kvalitetssikring av beregningene. Revisor har ikke gjennomført en detaljkontroll av alle beregninger eller fordelingsnøkler.

ReMidt har samlet sett forvaltet selvkostfondene i samsvar med femårsregelen og generasjonsprinsippet i perioden. Revisjonen vurderer imidlertid at rapporteringen av eierkommunenes andel av selvkostfondene har vesentlige svakheter. De rapporterte kommunevise fondsandelene bygger på fordelte og historisk videreførte saldoer, og representerer ikke faktiske selvkostfond beregnet på kommunenivå. Opplysningene gir dermed et feil grunnlag for kommunenes rapportering til KOSTRA og noteopplysninger om selvkost for husholdningsavfall og slam i årsregnskapet hos eierkommunene.

Kommunene må selv begrunne, beregne og dokumentere påslag for egne indirekte kostnader som inngår i renovasjonsgebyret. Gebyrvedtakene viser at flere kommuner har

slike påslag. Revisjonen har gjennomgått selvkostberegningene og finner at flere kommuner har mangelfull dokumentasjon av grunnlaget for påslagene.

Er differensiering av renovasjonsgebyr i tråd med regelverket?

Revisor konkluderer med at ReMidt differensierer renovasjons- og slamgebyrene i tråd med regelverket.

Behandles søknader om reduksjon og/eller fritak for renovasjonsgebyr i tråd med regelverket?

Revisor konkluderer med at ReMidt har system og rutiner som legger til rette for at søknader om reduksjon og fritak for renovasjonsgebyr behandles i tråd med regelverket.

ReMidt har etablerte ordninger og rutiner for behandling av søknader, vedtak og klager. Enkelte vilkår for redusert fritidsabonnement gir rom for skjønn, men undersøkelsen viser at saksbehandlerne bygger vurderingene på relevante opplysninger og gjeldende regelverk, og at vanskelige saker og skjønnsmessige vurderinger drøftes internt ved behov. Dette bidrar etter revisors vurdering til enhetlig praktisering og likebehandling.

Sikrer ReMidt IKS at det ikke skjer kryssubsidiering mellom selvkostområder og konkurranseutsatt virksomhet?

Revisor konkluderer med at de ikke har funnet indikasjoner på at regnskapet inneholder transaksjoner som skjuler kryssubsidiering mellom husholdningsavfall og konkurranseutsatt næringsavfall. Det understrekes at revisors konklusjon er basert på en systemgjennomgang, og ikke en detaljert kontroll av den enkelte kalkulasjon. Priser mellom ReMidt og andre selskaper skal reflektere markedsmessige vilkår. Dersom sammenlignbare markedspriser ikke kan fremskaffes, skal prisene gi fullkostnadsdekning med tillegg av et fortjenestepåslag, som ReMidt har gjort.

Sikrer ReMidt IKS at det er etablert etterbruksfond som kan ivareta framtidige krav til deponi?

Revisor konkluderer med at ReMidt har etablert et fond for framtidige avslutnings- og etterdriftskostnader ved Gjølme deponi, men at det er uklart om fondet er tilstrekkelig. Fondet bygger på en beregningssats fra 2011, og ReMidt har ikke gjennomført en nyere helhetlig vurdering av de framtidige kostnadene. Statsforvalteren opplyser samtidig at det er lenge siden fondets tilstrekkelighet sist ble vurdert. Datagrunnlaget dokumenterer derfor usikkerhet om fondets størrelse.

Hvordan arbeider ReMidt IKS for å begrense forurensning og utnytte avfall som ressurs?

Revisor konkluderer med at ReMidt IKS arbeider systematisk for å begrense forurensing og utnytte avfall som ressurs. Selskapet har etablert ordninger for kildesortering, ombruk, materialgjenvinning og annen ressursutnyttelse, og gir abonnentene informasjon og løsninger for korrekt sortering og levering. ReMidt arbeider også systematisk med miljøstyring og tilpasning til skjerpede krav.

Sekretariatets vurdering og konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat vurderer at rapporten gir grundige og dekkende svar på de problemstillingene som er lagt til grunn for forvaltningsrevisjonen. Undersøkelsen belyser sentrale forhold knyttet til internkontroll, selvkostberegninger, gebyrfastsettelse, likebehandling, økonomiforvaltning og selskapets miljøarbeid.

Revisjonen konkluderer i hovedsak med at ReMidt IKS har etablert systemer og rutiner som bidrar til etterlevelse av regelverket på de områdene som er undersøkt. Samtidig peker rapporten på enkelte forbedringsområder. Dette gjelder særlig kvaliteten på rapporteringen av kommunenes andeler av selvkostfondene, behovet for bedre dokumentasjon av kommunenes indirekte kostnader i gebyrgrunnlaget, samt usikkerhet knyttet til om fondet for framtidige avslutnings- og etterdriftskostnader ved Gjølme deponi er tilstrekkelig.

Sekretariatet merker seg også at revisjonen ikke har avdekket indikasjoner på kryssubsidiering mellom selvkostområdene og den konkurranseutsatte virksomheten, og at selskapet arbeider systematisk med å begrense forurensning og utnytte avfall som ressurs.

Etter sekretariatets vurdering gir rapporten et godt grunnlag for videre oppfølging både fra eierkommunene og fra selskapet. Sekretariatet anbefaler derfor at kontrollutvalget tar rapporten til orientering og oversender den til kommunestyret for behandling. Det anbefales videre at kommunestyret ber kommunedirektøren og kommunens eierrepresentant følge opp de anbefalingene som følger av rapporten innenfor sine respektive ansvarsområder.